

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

A moloch.

Makó, szept. 20.

Már tátogatja a száját a moloch, a mindig éhes, a nagybélű, a kielégíthetetlen, a soha jóllakni nem tudó moloch, a hadsereg.

Már most híresztelik, hogy az októberben összeülő delegációkban a hadügyminiszter indokolni fogja a hadsereg és a haditengerészet követeléseit. Már jönnek a csitító küldöncök is, mondván: ne féljünk nagyon, ha megijedünk is. A folyó esztendőre eredetileg száz milliót követelt a hadsereg és hatvan milliót a tengerészet számára. De félhivatalos uton megnyugtatták, vagy megakarják nyugtatni a világot és leszállítják a követelést huszonöt, illetőleg harmincöt millióra.

Ez is a megszokott trükkök közé tartozik. Előzőleg annyit követelnek, hogy valamennyiünkben meghűljön a vér és kétségbeesve tiltakozunk ellene. Azután pedig beérik lényegesen kevessebbel, hogy valamennyien boldogoknak érezzük magunkat és örüljünk, hogy csak ennyiből áll az egész és fizessünk készpénzzel, vagy megkönnyebbüléssel és örömmel.

Ez az ő taktikájuk és eljárásuk, mely akármilyen gonosz és cudar is, elégségesnek bizonyult arra, hogy Magyarország népét koldussá tegye. De van egy másik taktikájuk is, mely kevésbé óvatos, sőt vakmerő és gyalázkodó és a legnagyobb mértékben arcátlan is.

Mindenki felismeri a „Reichspost“ legutóbbi kiadásában az osztrák kormány hangját és felfogását, amelyben a magyarok „köteles“ lojalitását hánytorgatja. Vagy lojalis Khuen parlamenti többsége és akkor nincs szükség katonai en-

gedményekre, vagy pedig nem lojalis, akkor nincs szükség Khuenre és vele szemben ugyanazt az eljárást kell követni, mint elődeivel.

Tetszik észrevenni a galád szándékot? Már előre is tiltakoznak minden engedmény ellen, amelyet a magyarok támasztani fognak a horribilis követelésekkel szemben. Tiltakoznak a megszokott arcátlansággal és vakmerőséggel, még mielőtt a száját ki merne volna nyitni Khuen és mielőtt tudnák, hogy a magyar miniszterelnök ki meri nyitni. „Nincs meghátrálás“ hangsúlyozzák végül, ami pedig azt jelenti, hogy a magyarok pedig okvetlenül meghátrálnak, különben leszámolnak velük, amint eddig leszámoltak és mindig sikerrel.

Ez a mi külön molochunk, mely most is retentő éhséggel vicsorítja a fogaikat ránk. Takarékoságról sem akar tudni ez a szipolyozó rém. Mert, hogy példát is említsünk: az idén a kolera miatt két hadtesnéi három nappal előbb fújták le a hadgyakorlatokat. Ez a három nap egymillióháromszázezer koronával kevesebb kiadást jelentett. De kolera-nak kellett jönnie, hogy három napon ennyi összeget megtakarítsanak. Egyébként pedig cél és ok nélkül pazarolják, puffogatják a levegőbe a vagyonukat.

És ezzel szemben elnémulást parancsolnak ránk. Közben lojalításra szorítanak bennünket. És nem is számítanak rosszul. Lojalításban nem lesz hiány. De persze a kormány és annak többsége lesz lojalis és mindent készpénzzel odaadnak majd a molochnak kellő vehemenciával és hajlongással. Hogy Magyarország népe miképpen viselkedik majd, azzal senki sem fog törődni.

□ **Két petíció.** A Kurián ma két petíciót tárgyaltak. Az első tanácsban a dr. Janiga János szabadkai mandátuma ellen beadott petíciót tárgyalták. Itt dr. Teteleni Ármán ellenpetíciót adott be, de elutasították. A délelőtti petíció ismertetésével telet el.

A második tanácsban dr. Muzsly Gyula nógrádi petícióját támadta a bukott Kálóssy-párt ügyvédje. A tárgyalást holnap folytatják.

A kolera.

Budapest, szept. 20.

Tegnap este ismét két beteget szállítottak a Szent Gellért-kórházba. Az egyik *Bross* János 53 éves téglagyári munkás volt. Ez az ember Békésmegyerről jött Óbudára, egy bécsi uti téglagyárba. Ott tegnap este kolera gyanús tünetek mellett megbetegedett. A fertőtlenítők be akarták vinni a Szent Gellért-kórházba. A beteg azonban utközben meghalt. Erre a bonctani intézetbe szállították. Ott fölboncolják és akkor állapítják meg, hogy *csakugyan ázsiai kolera-ban halt-e meg vagy sem.*

A másik pedig *Szokolics* Fábrián, a kiről eddig még nem lehetett megállapítani, hogy csakugyan kolera is. Szokolics ugyanis ma már jobban van; hányása megszűnt, úgy hogy nem lehetetlen, hogy nem ázsiai kolera-ban szenved.

Eperjesről jelentik: Sárosvármegye közigazgatási bizottságának ülésén *Bornemisza* Lajos országgyűlési képviselő sürgős intézkedéseket kért tenni a kolera-veszély ellen. Kívánja, hogy a szervezett husz körorvosi állás betöltesse. Orló határállomáson fertőtlenítsenek és Orlón vagy a közeli Palocsén állandóan orvos legyen. *Tahy* József alispán válaszában előadta, hogy a körorvosi szervezet jóváhagyása végett sürgős fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez, továbbá kérte, hogy járványorvosok küldessenek ki Abos, Magyaraszlatica és Orló állomásokra; a hatósági orvosok és közegek már megkapták a kellő utasításokat a védekezésére.

Fiuméből jelentik; Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes megbízásából a tengerészeti hatóság körrendeletet bocsátott ki a kolera-járványnak Fiume és a magyar horvát tengerparton való fellépése esetén a parti hajózással

szemben követendő eljárásra. A körrendeletben utasítások vannak a hajók tisztántartására, ivóvíz felvételére, hirtelen megbetegedettek segélynyújtására, a hajók orvosi ellenőrzésére és hajóorvosok alkalmazására és a kirándulási járatok felfüggesztésére.

Kalocsáról jelentik: Itt újabb kolera gyanús megbetegedés nem történt. A járványkórházban lévő három kolera beteg közül Szabadi János 62 éves, az éjjel meghalt.

Lopás a tanyán.**Romlik a közbiztonság.**

Lapunk tudósítójától.

Makó, szept. 20.

Mikor Makó város képviselő-testületi közgyűlésén szóba került a rendőrség létszám szaporításának kérdése, a képviselőtestület nagy többsége azért nem volt hajlandó a városra nézve nagy költséggel járó létszám szaporítást megszavazni, mert igen sokan azzal érveltek, hogy Makón úgy a belterületen, mint a tanyák között úgy a személy-, mint a vagyonbiztonság igen jó.

A felszólaló képviselőknek e tekintetben teljesen igazuk volt. Nálunk ugyanis már évek óta nem történt más városok közbiztonságát jellemző nagyobb lopás vagy rablás.

Amikor a rendőrség csak apróbb tyúk és libalopásról tudott beszámolni vagy mikor a tél hidege egyik másik szegény embert arra kényszerítette, hogy az utca pallóját felszedje, az még nem engedett arra következtetni, hogy a mi vagyonbiztonságunk romlik.

Es ha olykor nagyobb időközökben egy-egy szenzációsabb lopási eset történt, ezt rendszerint nem makóiak követték el. Ujabbban azonban szomorúan tapasztaljuk, hogy a közbiztonság Makón is rohamosan hanyatlol, romlik. A nyáron ugyanis, mint annak idején részletesen beszámoltunk, három utonálló az orosz temető mellett éjnek idején megtámadta Nagy György Sándor gazdálkodót, ki ittas állapotban volt.

A Nagy Sándort kifosztó utonálló 250 koronát raboltak el. Most egy nagyobb lopási esetről ad hírt a rendőrség sajtó irodája.

Az eset a következő:
Papós Antal gazdálkodó tegnap este rendes szokása szerint

Ajálja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényeinek megfelelően berendezett üzletét a Fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint

BIRÓ JÁNOS férfi szabó **Makó**

Dessewffy tér 4. szám alatt. Tókey féle ház.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Mindennemű öltönyök a legújabb divat szerint, izléses kivitelben, legjutányosabb áron készíttetnek. o—o o—o
— hogy a legkényesebb igényeket is kielégítsen.

Elsőrendű munkások felvételnek.

berekesztette sertéseit az ólba. Az anyakocát 7 kis malacával az egyik részbe, 6 szép hizóját a másikba. Ő maga pedig családjával kilenc óra tájban lefeküdt.

A napi munkától elfáradt emberek nagyon elaludtak, mert szokásuk ellenére csak későn, reggel 6 órakor ébredtek fel.

A család minden tagja a munkához akart látni, mikor észrevették, hogy az ól ajtaja nyitva van és nincs se koca, se malac, se hizó. Ellopták az éjszaka.

Azonnal jelentést tettek a rendőrségen, hol a legszigorubb nyomozást indították meg.

Mikor ezt az esetet ekként megírtuk, tettük ezt azért, hogy bebizonyítsuk, miszerint lazul a köz- és vagyonbiztonság állapota Makón és már már indokoltnak látszik a rendőrelégénység létszámának szaporítása.

A furfangos szomszéd.

A tolvaj „kutyák.”

Makó, szept. 20.

Ami itt következik, egészen kicsi, hétköznapi kis eset, egy gyöngye kis lopás, ami kislát. Nem is maga az eset az érdekes és megírásra érdemes, hanem az enyves kezű szomszédnak furcsa kis védekezése.

Ugy történt, hogy körülbelül egy hónappal ezelőtt K. J. gazdálkodó tanyájának udvaráról eltűnt egy értékes, nagy lánc. Csak pár nap mulva vette észre a gazda a lánc elveszését. Vallatásra fogta a cselédeket, azonban eredménytelenül. A lánc, illetve az ügyes tolvaj nem került meg. K. J. végre, miután kikáromkodta magát, belenyugodott a dologba és az ismeretlen tolvaj ellen nem is tett följelentést.

Ezelőtt néhány nappal átment valamiért egyik közeli tanya-szomszédjához, K. S.-hez. Amint ott beszélgettek az ereszt alján, egyszer csak észreveszi, hogy a kis asztal alatt szép csigavonalban ott fekszik az ő rég eltűnt jó erős, nagy lánc. Gondolkozott, hogy szóljon-e, vagy se. Röstelt rápírítani a szomszédra. De aztán mégsem állotta meg, hogy ne szóljon.

— Mondja szomszéd, kezdte K. J. — hogy került magához az én láncom.

— Micsoda lánc?

— Hát ez ni, az asztal alatt a mi egy hónappal ezelőtt veszett el az én udvaromról.

— Ne beszéljen ilyesmiket kigyelmed. Az én láncom az, én vittem a József-napi vásárra. Ne gyanúsítson engem, mert azt nem tűröm.

— De hallja-e, ha már elhozta tőlem szomszéd, hát én előttem ne tagadjon még ráadásul. Megismerem én, ami az enyém. Adja vissza a láncot, osztán ne szóljon egy szót se. Ha kapcaskodik, hát akkor mög följelentem.

Erre aztán K. S. is dühbe gurult. Nagy hangon kezdett kiabálni:

— De a szentségit annak a láncnak is, mög kendnek is! Nem loptam én! Ha kendtől került is ide, nem én hoztam el. se más, hanem bizonyosan a kutyák.

K. J. nak azonban nem impónált a szellemes védekezés. Föl-

jelentette kedves szomszédját a csendőrségen s most a furfangos szomszéd ellen megindult az eljárás.

Nagy Gyógyszertár a „Megváltóhoz.” Aradi-utca.

Főtérhez közel.) Telefonszám 9.

NAPI HIREK.

— **A községi pótadók előírása.** Ismeretes dolog, hogy Makó város képviselőtestülete az augusztus havi közgyűlésében utasította Sonkovics János adóügyi tanácsost, hogy a már megállapított pótadó százaléknak megfelelően haladéktalanul írja elő a községi pótadókat. Az adóügyi tanácsos tekintettel arra a körülményre, hogy az exlex állapot most szűnt meg és az utasítás folytán az adókiutestéseket folyamatba tette, azt a javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy a községi pótadó az 1910 évi adóalap után vetesék ki.

— **Számvizsgálat a városnál.** A számvizsgáló bizottság Berényi József elnöke alatt holnap folytatja a városnál munkáját.

— **A digesztor bajai.** Mióta Makóvárosa a digesztort felállította, allandóan baja van a digesztor zsírtermékeinek értékesítése körül, ezért a tanács pályázatot hirdetett a digesztor bérbeadására. Ennek folytán ma a budapesti digesztor részvénytársaság adott be zart ajánlatot a város polgármesteréhez.

— **Védekezés a kolera ellen.** A rendőrhatalóság a kolera elleni védekezés körül, mint azt megírtuk, ez ideig is szigorú ellenőrzést gyakorolt. Ma azonban a rendőrkapitány a rendőrelégénység létszámának megfelelőleg felosztotta a várost és a legénység fogja ezután szigorúan vizsgálni, hogy az udvarok tisztán tartanak-e?

— **Mérlegek eikobzása.** A rendőrhatalóság csaknem minden nap egy csomó hitelesítmény mérleget koboz el a piacon. A község dacára annak, hogy a törvény értelmében a hitelesítmény mértékek használói igen szigorúan büntetők, nem akar okulni, mert ma egy egész halom különféle mértéket kobozott el a rendőrség és használók ellen megindították az eljárást.

— **Felülfizetés.** A papháti iskolánál 1910. szept. hó 4-én tartott táncmulatságon az ártézi kut javára felülfizettek még: Hinkó János Kiszombor, Penyák József 2—2 korona.

— **Magyarok lázadása egy püspök ellen.** Hihetetlen esemény híre érkezik *Newyorkból*: E szerint az északamerikai Egyesült Államokban élő görögkatolikus magyarok a szó szoros értelmében *fellázadtak Ortinszky Sótér* István ellen. Ilyen eset még nem fordult elő a katolikus egyházban. A magyarok azért tagadták meg az engedelmességet a püspöknek, mert erőszakkal ukrainistákat akart belőltük csinálni. De a magyarok irtóznak az ukrainizmustól és meg akarják őrizni nemzeti jellegüket a távol, idegenben. E célból Harrisburg városban gyű-

lést tartott a minap az elkeseredett magyarság és elhatározta, hogy a pápához és az amerikai püspöki karhoz emlékiratot küld és abban részletesen elsorolja az ukrainisták erőszakosságait. Egy magyar pap pedig Rómába utazik, hogy kellő fölvilágosítást adjon Ortinszky egyoldalú és gyűlöletes jelentéséről. Hogy pedig az egész akciónak sikere biztos legyen, a magyarok küldöttséget vezetnek a washingtoni pápai követhoz és a newyorki érsekhez, hogy adjanak a magyaroknak saját vérükből való püspököt, mert különben nem lesz meg a béke, sőt a nép elkeseredésében a végső eszközökhöz fog folyamodni.

— **Verekedés az utcán.** Győrfi István honvédi legény ma délelőtt panaszt emelt a rendőrségen, hogy őt az Aradi-utcán minden ok nélkül megtámadták *Boros Sándor* és *Sipos Imre* nevű honvédi legények és megverték. A két utonálló ellen megindították az eljárást.

— **Gödörbe fullt gyermek.** Ma este 6—7 óra között a belső járandói földeken halálos szerencsétlenség történt gondatlanságból. *Erdei Miklósnak* kis 13 hónapos István nevű fia a kut mellett tipergett s a kut mellett levő gödörbe bele esett, ott is fulladt. Már csak akkor vették észre, mikor meghalt. Még ma este hazaszállították a városba nagyapja házához. A gondatlan szülők el len megindítják az eljárást.

— **Szerencsétlenség.** K. Szabó István gazdálkodó neje ma délelőtt bejött Makóta az ugari tanyáról, hogy itt egyet-mást bevásároljon. A Kossuth utcán megállott egyik üzlet előtt és erre az időre le akarta vetni a lovak ist-rángjait, mikor az egyik ló kirugott és K. Szabó Istvánnét térdén rugta. Az asszony oly súlyos térületeket szenvedett, hogy a közkörházba kellett szállítani, hol most ápolják.

— **60 éves korig megőrizhetjük arcunk, kezünk fiataloságát** ha azt gondozzuk, ápoljuk olyan dologgal, mely semmi körülmények között, az arcbőrre nem ártalmas, mely tisztán ápol és a levegő kihatásaitól óv. Ilyen a Lukács-féle „Flóra tejcrém” és folyékony „Narancs virág krém”. Mindkettő 50—50 fillér (25—25 krajcár.) Kapható a főtérhez közelfekvő, az aradi-utcai „Megváltó” gyógyszertárban.

Délutáni történet.

A mit a kis kutya kikapart.

Makó, szept. 10.

Valamelyik juliusi forró délutánon történt, hogy a férj lepíhent a lefüggönyözött, árnyékos szobában. A menyecske azt mondta, hogy ő neki most nincs kedve aludni, horgolga itt az — előszobában. No ebben még nincs semmi különös. Megtörtént ez már máskor is. Hadd töltsé kedvét — gondolta a férj. S azzal, mert éppen nyújtotta is: megcsókolta a felesége száját, aztán végig heveredett a süppedő kanapén.

Alig csukódott be a hűvös szoba ajtaja, a menyecske izgatott pillantást vetett a tükörbe,

megigazitotta frizuráját, végigsimította a köténykáját s leült az előszoba kis asztalához. Kezébe vette a horgolást s dolgozgatott. Kedves kis ölabe pedig (nem volt gyerek, hát volt kutyuska) odakukcsolt a lábához s nézte, nézegette. Mintha azt mondta volna:

— Édes gazdasszonykám, de jó neked!

A menyecske megfenyegette a kutyust:

— Csitt kutyuskám! Meg ne moccanj, valahogy el ne ugasd magad.

A kutya elkezdte kapargálni a lábat s olyan formán vinnyogott, mintha az ölébe kívánczolna.

— Mit, toppantott haragosan a nyenyecske, — te még nem akarsz hallgatni, mikor a papa alszik! Ejnye hol az a légyecsapó? Ugy, oda fekszd a sarokba; meg ne moccanj és meg ne pissenj. Egy hangot se halljak többet!

S mikor a kutyával elintézte a sorját, boldogan mosolygott. Még egy pillantás a tükörbe . . . aztán kopog a másik szoba ajtaján. Halkan, csöndesen benyitotta és besuhant. Odabent a sötétben is tudta már a járást, mert a diványon éppen ebédutáni álmát szunyókáta a *szobaur*; a fiatal, pelyhedző bajuszu rőflovag.

A menyecske tompán vágyakozva susogta:

— Itt vagyok, Árpád! . . . Ne félj alszik a medve!

Ez a szép titulus a férjet illetve, a ki odaát a másik szobában talán horkolt is.

Istenem, ha nincs öleb, talán felhő se borul erre a szép idilre. De hát a kutyus nem maradt vesztég. jó volt az orrocskája, meg hat hát a szive is fáj egy kicsit. Bizonyosan megsejtette, hogy veszedelemben forog az asszonykája . . . Elég az hozzá, hogy odaugrott az ajtóhoz és dühös csaholással kapargálta a küszöböt. Csak hogy a szerelem süket is, vak is, tehát odabent nem hallották a kutyuskát. A férj azonban mindjárt talpon termett (keserű méz is az álom-méz, némelykor hamarosan leperog a szempillákról) s kíváncsian nézett ki az előszobába. Amit látott, arra se gondolt bajt. Azt hitte tolvaj jár a háziur szobájában s azt ugatja a kutya.

De mikor benyitott s a beözlő napfény megvilágította a képet . . . elhagyta ajkát egy bankbáni:

— Edith!

. . . Elszállt az idill s a rut, vi-gyorgó arcú gnóm: a valóság toppant a szobába. Romokban hevert egy templom, egy világ omlott össze benne: a férj szive volt összetörve . . .

A lovag ur még az nap este elutazott, a menyecske pedig kijelentette, hogy ő is követi. Hihetetlen esemény híre érkezik *Newyorkból*: E szerint az északamerikai Egyesült Államokban élő görögkatolikus magyarok a szó szoros értelmében *fellázadtak Ortinszky Sótér* István ellen. Ilyen eset még nem fordult elő a katolikus egyházban. A magyarok azért tagadták meg az engedelmességet a püspöknek, mert erőszakkal ukrainistákat akart belőltük csinálni. De a magyarok irtóznak az ukrainizmustól és meg akarják őrizni nemzeti jellegüket a távol, idegenben. E célból Harrisburg városban gyű-

— Edith, az Istenre kérek, szakíts azzal az emberrel! Kész vagyok megbocsátani, csak szakíts vele.

Az asszony sirt és úgy szedegette össze a podgyászt.

— Nem Józsi, én elmegyek. Szeretem és utána megyek . . .

— Edit, kérlek . . .

Itt a férjnek is elcsuklott a szava, az asszony pedig ráborult és összecsokolódtak. Megtörtént ez még akkor is, mikor a menyecske felült a gőzkocsiba s a csók után is egyre hajogatta:

— Isten veled Józsi! Fáj a szívem érted, de én elmegyek, mert szeret az az ember, mert elvesz feleségül.

S csakugyan elment a menyecske. Elment a férj is — vizsgálódni. Revolvert tett a zsebébe, odajárt egy hónapig, alig evett valamit. Megsápadt az arca s lesóványodott az asszony után való bánatában. Ma már itthon van, a revolvert eldobta magától és — *asszonyt keres.*

Öngyilkosság a határban.

Sikkasztó üzletvezető.

Makó, szept. 20.

Vasárnap este a gyálai határban egy urias ruházatu embert találtak, aki a kezében revolvert szorongatott, *melléből pedig pataként ömlött a vér.* Rögtön telefonoztak a szegedi mentőkért, akik az elalélt sebesültet beszállították a kórházba. A rendőrség megállapította, hogy az uri embert *Prozik* Gergelynek hívják s hogy öngyilkosságot akart elkövetni. *Prozik a nagylyaki fogasztási szövetkezet üzletvezetője volt.* Morvaországból jött *Nagy lakra*, ahol hamarosan megkedvelték. A szimpatikus modoru fiatalember *jegyben járt egy tekintélyes földbirtokos leányával s éppen vasárnap kellett volna az esküvőnek lenni.* A szövetkezetben azonban váratlanul rovacsolást tartottak, amely alkalommal *kisebb hiányt találtak a pénztárban.* Emiatt *Prozikot* elbocsátották állásából, *a jó parti pedig visszament.* Emiatt elkeseredésben akart *Prozik* megválni az élettől. *Állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes.* A golyó nemesebb részeket nem sértett.

Hogy bujdosik a betyár?

— Vitális elődje. —

Vitális Imre legendás alakká kezd lenni. Kétszáz csendőr üzi lóháton, gyalog árkon-bokron keresztül, de a lázas hajszának semmi eredménye sincs. Sok szó esik most különösen az egyszerű nép körében arról, miként tudja a testileg nyomorék, szellemileg abnormális betyár kikerülni az üldözők árgus szemét, ezer karját.

Válaszolhatna-e erre jogosabban valaki *Farkas Jancsinál*? Hogy ki ez a *Farkas Jancsi*? Kevesen tudják azt már a mai emberek közül. Pedig valamikor sokat beszélték róla a viselt dolgairól. *Farkas Jancsi* nevével volt tele az ujság, arcképét a külföldi illusztrált lapok is leközlötték és picit sajtótermékekben énekeltek meg ékes rigmusokban cselekedtetit.

Több már husz évnél a hirdethet szegedi kasszalópásnak. Egy zimankós őszi éjjelen betörték Szeged kellős közepén, a rendőrség tőszomszédságában s reggelre kelye hült helye volt egy husz

mázsa sulyu vaskasszának. Ma is rejtély, miként szállították el a hatalmas sulyt. Ezzel a lopással *Farkas Jancsi* vásárhelyi parasztagdát gyanúsították meg, aki a tolvajlás éjszakáján nem volt otthon. Till főhadnagy, híres neves csendőr, réme a környékbeli betyároknak, kiadta a parancsot a vásárhelyi őrsnek, hogy *Farkast* fogják el s megvasalva hozza Szegedre, De *Farkas* úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Két hétig tartott üldözése. Till főhadnagy összpontosította a vármegye egész csendőrségét. Tüvé tették étre egész Vásárhelyt, a tanyákat, a környékbeli községeket. Hasztalan. Végre is az üldözött maga után el a dolgot s önként jelentkezett.

Egy ujságíró most megállapította Szegeden a Kistópart utcában lakó *Farkas Jancsit* és mint illetékes szakértőt megkérdezte *Vitális* hasztalan hajszája felől.

— Nincs könnyebb, — mondotta az alacsony, töpörödött, de még mindig egyenes dereku öreg ember — mint a csendőrt kijátszani. Éjszaka akartak elfogni. Istentelenül verték a kaput és kiabáltak. Kimentem és megkérdeztem, mit akarnak. — Nyisd ki a kaput! — kiáltottak rám. — Nem nyitom, jöjjenek reggel. — Nem volt a kezembe semmi, de ezt ők a sötétben nem látták. Mászni nem merte, hanem átmentek a szomszédba fejszéért. Mire betörték az ajtót, én a hátulsó kerítésen át elmenekültem. No lássa. Ha szép csendesen csinálják a dolgukat, nem dörömbölnek, nem lármáznak, — könnyű szerrel elfoghattak volna.

— Hol bujdosott *Janos bácsi* két hétig?

— Nem igen bujdostam én. Most megmodom még egy hibájukat a csendőröknek. Azt, hogy az éjjeli munkát szeretik. Tudtam, hogy minden éjszaka körülállják a házamat, mert azt gondolták, hogy ilyenkor jövök haza. Reggel aztán elmentek, mert el sem tudták képzelni, hogy nappal hazabátorkodjak. Pedig úgy csináltam. Minden áldott reggel hazajöttem s itthon voltam estig. Ha eszükbe jut nappal jönni, hányszor elfoghattak volna.

A csendőrök nem tudják, hogy nekem is vannak kémeim. Nem pénzért, nem félelemből, csupán jószívűségből mindig értésemre adták, hogy jönnek a csendőrök. Tudja, kit fognak el legkönnyebben a csendőrök? Aki legjobban bujik előlük. Az ilyen ember be bujik szalmakazalba, árokba, bemenekül erdőbe, nádasba. Viszont a csendőrnek is az a baja, hogy ilyen rejtekhelyeken keresi a menekülőt. *Vitális* Imrét már régen megfogták volna, ha nem temetőben, padláson, szénakazalban, árokban, kukoricasban keresik. *Vitális* tudja, hogy ilyen helyeken keresik, persze, hogy nem megy oda. *Járni kelni kell szabadon, félelem nélkül, emberek közt, városban, falun, lehetőleg közel a csendőrök fészékéhez, itt az ördög sem gyanakszik rá.* Így csináltam én.

— De *Vitális* mezőkön, erdő-kön, nádasokban bujdosik. Leg-alább ilyen helyeken látja a nép.

— Fenét látja. Engem tudja-e hány helyen láttak, amíg bujdosásban voltam? Egyetlen napon

láttak a szegedi piacon, a dorozsmai bucsun, a kecskeméti vásáron és egy lakodalomban Kisteleken. Ide mindenhova csendőröket küldtek, én pedig nyugodtan heverésztem Vásárhelyen. A nép csak képzelődik s ezzel félvezeti a csendőröket. Minden zöldruhás emberben *Vitális* vélik, pedig fogadni mernék, hogy *Vitális* már rég eldobta a vadászruháját.

— De ha civilbe öltöznének a csendőrök, könnyebben célt érnének. Így már messziről elárulta őket a ruha.

— Az igaz. Én megtudtam ezer lépésről, hogy jönnek a csendőrök. Olyan csörgést visz véghez a sarkantyujuk, kardjuk, puskájuk, hogy csak a süket nem látja. A fegyverüket sötétben is meg lehet látni. De azért én civilben is megismerem a csendőrt, mert mind úgy jár, mintha nyársat nyelt volna. Hát látja, nem is olyan nagy dolog a csendőrt kijátszani.

Az öreg észrevette, hogy már sokat is beszélt. Hirtelen elhaltott. Talán a bizalmatlansága is felébredt.

— Mit gondol, elfogják-e *Vitális*?

— Fene tudta.

— És ennél többet semmiért sem beszélt.

SZÍNHÁZ.

A tolvaj. Ma mutatkozott volna be a drámai személyzet. Keveset lehet róluk irni. Játszottak, úgy a hogy tudtak. Jóakarattal, ambícióval s nála sikerrel. *Margit* *tayt* ismerjük. Ő most is a régi *Madarassy Fekete* *Ily* új tag. Jó tag. Sok benne az igyekezet s megy is valamire. Társokat is kap. *Tompa Béla* most fejlődik. Még látunk tőle valamit, hanem *Sipos Gézá*t, még a legkeresztényebb türelem is rossznak kell, hogy itélje.

Egy jókarban levő **kerékpár** szabadonfutó torpedóval jutányos **eladó.** **Antal Endre** Dessoiffy-tér 13. szám alatt.

50 hold here utolsó használható **kiadó** latra jutányosan **kiadó** **Mandl Zsigmondnál Makó.**

Ardicsón levő 500 négyszögöl területű 6000 daraból álló oo

akácfa-iskola

ültetvényemet 2 évi eladom.

haszonbérlettel

0000 Értekezni lehet: 0000

Baranyi Bálint

bérlővel Ardicsi utca 15. szám.

Eladó szőlőföld

a Szugolyban a Körösi-féle földből 1 drb egy napos és 1 drb másfél napos szőlőföld **eladó**

örök áron szabadkézből

Értekezni lehet a tulajdonosal

Kubala József.

Arany János utca 81 sz. alatt.

Kiszombori határban a Pogány éri dűlőben **22 hold** föld hosszabb időre **kiadó.**

A bérelni szándékozók október hó 1-ig jelentkezzenek

őzv. Szilágyi Pálné

Siha Rozáliánál

Kiszombor Ladányi u. 109. sz.

Eladó föld.

A békési uti iskola szomszédságában egy fertály tanya föld **örök áron szabadkézből**

eladó.

Értekezhetni lehet **Gera Istvánnal** Csillagkereszt utca 855. sz.

HAZELADÁS.

Báró Erdélyi:(Nagy-Orosz) utcai két beltelken épület a görög katolikus temető közelében királyhegyesi utvonallal egybekötött, kövezett ut mentén, igen nagy közlekedési helyen lévő, *Fekete Dániel-féle*, 49 népsorszámu **SAROK HÁZ**, melyben van 4 utcai padolt szoba, bolt és korcsma helyiséggel, 3 konyha. 2 élés kamra, 1 pincze, alsóudvari lakás 1 szoba és konyhával **örök áron ELADÓ** vagy **KIADÓ.**

— Értekezhetni: —

Gerzanic István és György tulajdonosokkal, Kossuth-utca 14 sz. a. Buza István vendéglőjénél.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13. Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Értesítés. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **Vásárhelyi-u. 23. sz. alatt Nemes Lajos** kovácsmester ur házában egy ujonnan berendezett

kádár üzletet nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskádák, tőrös- és vizesdézsák készítését minden nagyságban, elsőrendű tölgfából. — Ugyszintén azok javítását felelősség mellett eszközölöm, jutányos árákért. 000 000 000

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Szendrei István kádár-mester.

Vásárhelyi-utca 23.

— Ugyanott egy fiu **TANULÓNAK** felvétetik. —

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított fötéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

száraz- és olajfestékekben. Padló-, kocsis és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Örömmel ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle „Harmat” krém** mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifjú arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szinben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc** „Megváltó” gyógyszertárában, **Aradi-n.** **Telefon szám 56.**

Lapkihordók felvétetnek a **MAKÓI Független Ujság** kiadóhivatalában.

Hirdetmény! Reiner-féle házban egy lakás azonnal, egy lakás pedig november 1-én **kiadó.** 000 Értekezni lehet: 000 **Dr. Dózsa Simon** 00 ügyvéd irodájában. 00

Kedvező 0000 fizetési 0000 feltételek 0000 mellett 0000

eladom aradi-utcai ujjonnan épült 2164. számú **házamat.** Értekezhetni lehet **Lenkei Károly** asztalossal, Megyeház-utca 25. szám alatt.

Szabó üzlet megnyitás!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy Makón, Dessewffy tér 13. szám alatt, a **Makói Ujság** ujjonnan épült bérházában a mai kor igényeinek mindenben megfelelő **férfi-szabó divattermet** nyitottam, melyet a legújabb divatu angol és honi gyártmányu, finom szövetekből rendeztem be.

Miután szakképzettségem úgy a főváros, mint több nagyobb városokban sajátítottam el, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeit is kielégíthessem és a nagy közönség ne legyen ráutalva, hogy modern ruhaszükségeit nagyobb városokban szerezze be.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

Ifj. Antal József, **uri szabó.**

Pontos és szolid kiszolgálás!

Földeladás.

A rákosi tanyákszéli iskola szomszédságában **5 köblös szántó földem** a rajta levő épületekkel együtt nagy holdanként is örök áron, **ELADÓ.** szabadkézből. 000 Értekezni lehet **Patkós Mihály** házánál 000 **K. Kiss Sándor** 000 tulajdonossal Fekete utca.

Női divat áruház megnyitás!

Október hó 1-én nyílik meg **Király Lajos** **női divat áruháza** a „Korona szálloda” átellenében. Rotter Gyula mellett.

Hol olcsó árban lehet beszerezni a legdivatosabb **női kabátokat.** Nagy raktár fehérneműekben: **női ingek, háló kabátok, női nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelengyék. Szörnye gallérok és maffok.**

Nagy választék divatos szabású blúzok és angol ajakból.

Pontos kiszolgálás!

Sok pénzt takarít meg ha hirdetéseit kizárólag a **MAKÓI „Független Ujság”** ban közli.

Fegyverjavító műhely Makó 000 Szent István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végzek **fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat.** Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve. Ugyanott ügyes fiuk **TANONCUL** felvételnek. Tisztelettel: **Nalász Károly** fegyverműves.

ELADÓ 000 egy kellemes hangu 000 **cimbalom.** — **Ára 70 korona.** — Kazinczy-utca 3 sz. alatt.

Egy jóforgalmú cserép és tégláégetőtelep közvetlen a vasuti állomás mellett más vállalat miatt **eladó.** 000 Értekezni lehet: 000 **Dénes Sándor** tulajdonossal Református Kö-000 vacsházán. 000

Hirdetmény! A Szlovencsák-féle házban 2 bolt helyiség és egy lakás olcsón és **kiadó.** 000 Értekezhetni: 000 **Dr. Dózsa Simon** ügyvéd irodájában.